

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กฎสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฉบับที่ ๗๑ (พ.ศ. ๒๕๒๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พุทธศักราช ๒๕๒๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๒๓ นายกรัฐมนตรีออกกฎสำนักนายกรัฐมนตรีไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในส่วนที่ ๑ ของกฎสำนักนายกรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ ๗๐ (พ.ศ. ๒๕๒๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๒๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

"ส่วนที่ ๑

เครื่องแบบทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑ เครื่องแบบข้าราชการประจำการทั่วไป ให้มี ๒ ชนิด คือ

๑.๑ เครื่องแบบปฏิบัติราชการ มี ๒ ประเภท

ก. เครื่องแบบสีทึบคอพับ

ข. เครื่องแบบสีทึบคอแบน

๑.๒ เครื่องแบบพิธีการ มี ๕ ประเภท

ก. เครื่องแบบปกติขาว

ข. เครื่องแบบปกติทึบคอตั้ง

ค. เครื่องแบบครึ่งยศ

ง. เครื่องแบบเต็มยศ

จ. เครื่องแบบสโมสร

ข้อ ๒ ภายใต้งบบังคับแห่งข้อ ๓ และข้อ ๔

๒.๑ เครื่องแบบปฏิบัติราชการ ประกอบด้วย

(๑) หมวก

ข้าราชการชายให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีทึบ กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ดำ สายรัดคางหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำ มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีกากี ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนกทำด้วยโลหะสีทอง สูง ๖.๕ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีกากี หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้นสีทองสูง

สำนักงาน ๔.๕ เซนติเมตร

ข้าราชการหญิงให้ใช้หมวกได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ กอนุโลมตามแบบหมวกของข้าราชการชาย แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีกากี สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร

มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีกากี หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้นสีทองสูง ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสีกากี

แบบที่ ๓ หมวกหนีบสีกากี ด้านหน้ามีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ๒

ดุม

ติดซ้อนกัน มีตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนกสูง ๔.๕ เซนติเมตร ติดที่ด้านซ้ายเหนือขอบหมวก

ห่างจากมุมพับด้านหน้าหมวกประมาณ ๔ เซนติเมตร

การสวมหมวกให้สวมในโอกาสอันควร

(๒) เสื้อ

ข้าราชการชายให้ใช้เสื้อได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ เสื้อคอพับสีประเภทสีกากีแขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม

หรือ

แขนสั้น มีกระเป๋ายับติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสีมีแถบอยู่ตรงกลางตามทางตั้ง

กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม หรือเป็นกระเป๋าสีชนิดไม่มีแถบกลาง

กระเป๋และใบปกกระเป๋เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มุมกระเป๋และมุมปกกระเป๋เป็นรูปตัดพองามที่ปากกกระเป๋ทั้งสองข้างติดดุมข้างละหนึ่งดุม สำหรับขัดใบปกกระเป๋ ตัดเสื่อผ่าอกตลอด มีสabat

กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื่อยาวตามความยาว

ของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้าน

คอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อเข้ดแขนยาว ผูกผ้าพันคอสีดำเงื่อนกลาสีสอดชาย

ผ้า

ผูกคอไว้ภายในเสื้อภายใต้ดุมเม็ดที่สอง

แบบที่ ๒ เสื้อคอแบะปล้อยเอว แบบคอตั้งสีประเภทสีกากีแขนสั้น ตัวเสื้อผ่า

อกตลอด

มีดุมที่อกเสื้อ ๔ ดุม มีกระเป่าเย็บติดภายนอกเป็นกระเป่าบนและล่างอย่างละสองกระเป่า
กระเป่าบน

มีใบปกมนชายกลางแหลม มีแถบกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตรงกึ่งกลางกระเป่าทางตั้ง กระเป่าล่าง
เป็น

กระเป่าย่ำมมีใบปกรูปตัด ที่ผ้ากระเป่าทั้งสองกระเป่าติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดกับใบปก
กระเป่า ที่เอวด้านหลังคาดด้วยผ้าสีเดียวกับเสื้อขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร ชายเสื้อที่ตะเข็บกลาง
หลังเปิดไว้

ถึงผ้าคาดเอว ติดเครื่องหมายสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๒ แทนเสื้อแบบที่ ๑ ในโอกาสอันควร

ดุมที่ใช้กับเสื้อทั้งสองแบบมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุสีเดียวกับสีเสื้อ

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราช

อิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป่าบนชาย

ข้าราชการหญิง ให้ใช้เสื้อได้ ๔ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของข้าราชการชาย

แบบที่ ๒ เสื้อคอพับสีประเภทสีทากี สีอ่อนกว่ากระโปรงหรือสีเดียวกับกระโปรง

ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ มีสาคกว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร แขนยาวรัดข้อมือ ขอบปลายแขนกว้าง
ประมาณ ๕ เซนติเมตร หรือแขนสั้น เนื้อข้อศอกเล็กน้อยตลบชาย กว้างประมาณ ๕

เซนติเมตร เดินคิ้วด้านหน้าเสื้อต่อจากเส้นบ่า มีตะเข็บผ่านกลางอก ยาวตลอดตัวทั้งสองด้าน มี
ดุม ๕ ดุม ด้าน

หลังจากเส้นต่อบ่าหลัง มีตะเข็บผ่านตามตัวเสื้อทั้งสองด้านเช่นเดียวกับด้านหน้า ติดเครื่องหมาย
สังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อยาวตามความยาว

ของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้าง จากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร
ด้านคอกกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ การสวมสอดชายเสื้อไว้ในขอบ

กระโปรง

แบบที่ ๓ เสื้อคอพับปล่อยเอว สีประเภทสีทากีสีเดียวกับกระโปรงหรือกางเกง

ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาค ด้านหน้ามีคิ้วตามสาค มีดุม ๔ ดุม แขนยาวหรือแขนสั้น ตลบชาย
กว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร มีคิ้วหน้าหลังเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ และมีเส้นแนวตะเข็บเช่นเดียว

กับ

แบบที่ ๒ ทั้งหน้าหลัง ความยาวของเสื้อให้คลุมสะโพกพองาม ติดเครื่องหมายสังกัดที่ปกคอเสื้อ
ด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับ

เสื้อ

เหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกกว้าง ๓
เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

แบบที่ ๔ เสื้อคอแบะปล่อยเอว สีประเภทสีทากี สีเดียวกับกระโปรงหรือกางเกง

ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาค แขนยาวจรดข้อมือหรือแขนสั้นเนื้อข้อศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้าง

ประมาณ ๕ เซนติเมตร ด้านหน้าเป็นคิ้วตามสภาพ ๓ คิ้ว ต่อด้านหน้าและด้านหลังยาวตามตัว
ติดเครื่องหมายสังกัดที่ปกคอแบะทั้งสองข้าง และมีกระเป๋าข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะ
เฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋า

ดุมที่ใช้กับเสื้อแบบที่ ๒ , ๓ และ ๔ เป็นดุมสีน้ำตาลสีเดียวกับสีเสื้อ

การสวมเสื้อแบบที่ ๓ และแบบที่ ๔ ให้ปล่อยชายเสื้อทับกระโปรงหรือกางเกง
และ

คาดเข็มขัดตาม (๕) แบบที่ ๒ ทับเอวเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๑ หรือแบบที่ ๒ โดยใช้เสื้อเชิ้ตแขนยาว

ผูกผ้า

ผูกคอสีดำเงื่อนกลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราช

อิสริยาภรณ์ ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ายกซ้ายด้วย

(๓) อินทธนู ให้ใช้อินทธนูอ่อน มีเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทธนู ดังต่อไปนี้

นี้

ข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรี มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางด้านอ

ินทธนู

๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัด

เส้น

ผ้าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

ข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่น ๆ มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางด้านอินท

ธนู

๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัด

เส้นผ้าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร ทั้งนี้ ยกเว้นข้าราชการการเมืองที่มีกฎหมายว่าด้วยเครื่อง

แบบ

ใช้บังคับโดยเฉพาะ

ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ ขึ้นไป มีแถบกว้าง ๓

เซนติเมตร

ติดทางด้านอินทธนู ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบบนขมวด

เป็น

วงกลม ขนาดวัดเส้นผ้าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ ๕ และระดับ ๖ มีแถบกว้าง ๑

เซนติเมตร ๓ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ้าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ ๓ และระดับ ๔ มีแถบกว้าง ๑

เซนติเมตร ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ้าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ ๒ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๑ แถบ

สำนักงาน ขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ ๑ มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๒ แถบ

แถบบน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ขนาดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๕ มิลลิเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้าราชการพลเรือนประเภทอื่นซึ่งไม่ได้กำหนดตำแหน่งออกเป็นระดับ แต่รับเงิน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เดือน

ตามระดับ ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้ใช้เครื่อง

หมาย

สำนักงาน ตำแหน่งตามระดับเงินเดือนที่ได้รับ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำหรับข้าราชการพลเรือนวิสามัญ เฉพาะแถบที่ขมวดเป็นวงกลมนั้นให้

ขมวดเป็นรูป สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สี่เหลี่ยมจัตุรัส

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลืองหรือสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวางที่ต้นอินท สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธนู แถบแรก

ห่างจากต้นอินทธนู ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การใช้เครื่องหมายตำแหน่งบนอินทธนู ให้ใช้กับเสื้อแบบที่ ๑ สำหรับข้า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ราชการชาย

และแบบที่ ๑ แบบที่ ๒ และแบบที่ ๓ สำหรับข้าราชการหญิง

(๔) กางเกง กระโปรง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้าราชการชายให้ใช้กางเกงแบบราชการสีประเภทสีกาก็ไม่พับปลายขา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้าราชการหญิงให้ใช้กางเกงหรือกระโปรงสีประเภทสีกาก็ได้ ๕ แบบ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แบบที่ ๑ กางเกง อนุโลมตามแบบของข้าราชการชาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แบบที่ ๒ กางเกงขายาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ขอบกางเกงกว้างประมาณ ๑ นิ้ว

มีหรือ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ไม่มีกระเป๋าก็ได้ มีซิปลัดหน้าหรือด้านข้าง ไม่พับปลายขา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แบบที่ ๓ กระโปรงยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แบบที่ ๔ กระโปรง มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ ยาวครึ่งเข้า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ปลาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บานเล็กน้อย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แบบที่ ๕ กระโปรงกางเกง แบบกางเกงยาวครึ่งเข้า มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตะเข็บหลัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๒ ตะเข็บ มีซิปลัดหน้าและด้านหลัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) เข็มขัด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้าราชการชาย ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกาก็กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัด

ทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมนกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน เชนติเมตร มีรูปครุฑทูนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรูป ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะ

สีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร

ข้าราชการหญิง ให้ใช้เข็มขัด ๒ แบบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แบบที่ ๑ ใช้คาดทับขอบกระโปรง โดยใช้เข็มขัดตอนุโลมตามแบบข้าราชการชาย

แบบที่ ๒ ใช้คาดทับเสื้อ โดยใช้เข็มขัดผ้าสีประเภทสีทากีสี่เดียวกับสีเสื้อ กว้าง

๒.๕ เซนติเมตร หัวสี่เหลี่ยมหุ้มผ้า

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้าราชการชาย ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้มข้อหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาล

ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

สำนักงานข้าราชการหญิง ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้นหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำหรือ

สีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลายส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๗) เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสี

ทอง

ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร ติดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง เป็นรูปดังต่อไปนี้

สำนักงานนายกรัฐมนตรี

รูปตราราชสีห์คชสีห์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กระทรวงการคลัง

รูปตราปากษา

วายุภักษ์

กระทรวงการต่างประเทศ

รูปตราบัวแก้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รูปตราพระพิรุณทรง

นาค

สำนักงานกระทรวงคมนาคม

รูปตราพระรามทรง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กระทรวงพาณิชย์

รูปตราพระวิสสุกรรม

กระทรวงมหาดไทย

รูปตราราชสีห์

กระทรวงยุติธรรม

รูปตราพระดุลพ่าห์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กระทรวงวิทยาศาสตร์

รูปตราปรมาณู เพื่อจักร

เทคโนโลยีและการพลังงาน

และดวงอาทิตย์

กระทรวงศึกษาธิการ

รูปตราเสมา

ธรรมจักร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กระทรวงสาธารณสุข

รูปตราคอบเพลิง มีปีกและมีงู

พันคอบเพลิง

สำนักงานกระทรวงอุตสาหกรรม

รูปตรานา rayณ์ เกษียรสมุทร

ทบวงมหาวิทยาลัย

รูปตราวชิระ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ราชบัณฑิตยสถาน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รูปตรามหามงกุฏ
เหนือพระชรรค์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหนังสือ
สำนักพระราชวังและ รูปตรามหามงกุฏ

สำนักงานและอุณาโลม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักพระราชเลขานุการ

สำนักงานสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รูปตราคันชั่ง
ประดิษฐ์หน้าพาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รัฐธรรมนูญ
สำหรับข้าราชการหญิง ให้ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่คอเบาะของเสื้อตอนบน

ทั้งสองข้างเหนือแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
(๘) ป้ายชื่อและตำแหน่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้มีป้ายชื่อพื้นสีดำ ขนาดกว้างไม่เกิน ๒.๕ เซนติเมตร ยาวไม่เกิน ๗.๕
เซนติเมตร

แสดงชื่อตัว ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่งในการบริหารงานหรือชื่อตำแหน่งในสายงานตามท้องที่การ
กลาง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
บริหารงานบุคคลกำหนด ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนขวา

๒.๒ เครื่องแบบพิธีการ
ก. เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(๑) หมวก
ข้าราชการชายให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุ

เทียม
หนังสือดำ สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้าง

หมวก
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้นสีทองสูง ๕ เซนติเมตร บน

หมอน
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สักหลาดสีขาว

ข้าราชการหญิง ให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ
แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของข้าราชการชาย แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีขาว สายรัดคางสีทองมีดุมโลหะสีทอง
ตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตรา

ครุฑพ่าห์ปักด้นสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(๒) เสื้อ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ข้าราชการชาย ให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านชายด้วย

ข้าราชการหญิง ให้ใช้เสื่อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาว ถึงข้อมือมีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ที่แนวสาบอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง

๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื่อคอแหลม และ ๕ ดุม สำหรับแบบเสื่อคอป้าน มีกระเป๋าล่าง

ข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื่อคอพับแขนยาวสีขาว

ผูกผ้าพันคอสีดำเงื่อนกลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราช

อิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายด้วย

(๓) อินทธนู ให้มีอินทธนูแข่งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า

พื้นสักหลาดสีดำ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปलयมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก อินทธนูมีลายดังนี้

ข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรี ปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ เต็มแผ่นอินทธนู

ข้าราชการการเมืองตำแหน่งอื่น ๆ มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตรเป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทธนู ทั้งนี้ ยกเว้นข้าราชการการเมืองที่มีกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบใช้บังคับโดยเฉพาะ

ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ ขึ้นไป มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตรเป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทธนู

ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ ๕ และระดับ ๖ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตรเป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ มีดอก ๓ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทธนู ไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของอินทธนู

ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ ๓ และระดับ ๔ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตรเป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ มีดอก ๒ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทธนู ไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทธนู

ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ ๒ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตรเป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ มีดอก ๑ ดอก ไม่เกิน ๑ ใน ๔ ส่วนของอินทธนู

ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ ๑ มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบ

สำหรับข้าราชการพลเรือนประเภทอื่นซึ่งไม่ได้กำหนดตำแหน่งออกเป็นระดับ

แต่รับเงินเดือนตามระดับ ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ให้ใช้อินทธนูตามระดับเงินเดือนที่ได้รับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) กางเกง กระโปรง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้าราชการชาย ให้ใช้กางเกงแบบราชการสีขาวขาว ไม่พับปลายขา

สำนักงานข้าราชการหญิง ให้ใช้กระโปรงสีขาว ตีเกล็ดด้านหน้า ๒ เกล็ด และด้านหลัง

๒ เกล็ดยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอแหลม หรือกระโปรงสีขาวยาวปิดเข้า

สำนักงานปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอปาน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) รองเท้า ถุงเท้า

สำนักงานข้าราชการชาย ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำชนิดผูก ถุงเท้า

สีดำ

สำนักงานข้าราชการหญิง ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลาย

เท้า

ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ข. เครื่องแบบปกตีกากีคอตตั้ง ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบ

สำนักงานปกตืขาวเว้นแต่สีของหมวก ผ้าพันหมวก หมอนสักหลาดสำหรับปักครุฑพ่าห์ เสื้อและกางเกงหรือ

กระโปรงเป็นสีประเภทสีกากี

สำนักงานเครื่องแบบครึ่งยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกต

ขา เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเสิร์จสีดำ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

สำนักงานเครื่องแบบเต็มยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ

สวมสายสะพาย

สำนักงานเครื่องแบบสโมสร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เครื่องแบบสโมสรสำหรับข้าราชการชาย มี ๓ แบบ คือ

สำนักงาน(๑) เครื่องแบบสโมสร ก. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็ม

ยศ

สำนักงาน(๒) เครื่องแบบสโมสร ข. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบ

สโมสร ก.

สำนักงานเว้นแต่

เสื้อ ให้ใช้เสื้อสโมสรสีขาว ทำด้วยผ้าสักหลาดหรือเสิร์จ เปิดอก ปาดเอว มีดุม

โลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้อมือข้างละ ๓ ดุม ที่ระหว่างอกกับเอวข้างละ

สำนักงาน๓ ดุม และที่บรรจบเสื้อมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ข้างละ ๑ ดุม ดุมคู่นี้มีสายสร้อย

สีทองร้อยติดกัน ประกอบด้วยเสื้อกั๊กสีขาว ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ๓ ดุม และเสื้อเชิ้ตสีขาว

สำนักงานอกแข็งข้อมือแข็ง คอเชิ้ตชั้นเดียวแบบปักผีเสื้อ ผูกผ้าผูกคอสีดำ เงื่อนหูกระต่าย

เครื่องหมายสังกัด ให้ติดที่คอเบาะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือแนวเครื่อง

สำนักงานราช

อิสริยาภรณ์

สำนักงานในฤดูร้อน ให้ใช้กางเกงสีขาวแทนกางเกงสีดำได้

(๓) เครื่องแบบสโมสร ค. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบ

สำนักงาน

สโมสร ข. เว้นแต่เสื้อเชิ้ตอกแข็งให้ใช้เสื้อเชิ้ตอกอ่อนสีขา และเสื้อกั๊กให้ใช้แพรแถบสีเดียวกับ
กางเกงรัดเอวแทน แพรแถบนี้ส่วนกลางด้านหน้ากว้าง ๑๒ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างเรียวกว้าง
๑๑เซนติเมตร ที่ปลายมีขอเกี่ยวติดกันในขณะที่คาดทางด้านหลัง

สำหรับข้าราชการหญิง ให้แต่งตามสมัยนิยม

ข้อ ๓ ข้าราชการสังกัดสำนักพระราชวังและสำนักราชเลขาธิการให้ใช้รูปแบบ
เหมือนข้าราชการประเภทอื่น ๆ เว้นแต่อินทราของเครื่องแบบปกติเครื่องแบบครึ่งยศ เครื่อง
แบบสโมสรให้เพิ่มเส้นลวดสีทองติดที่ขอบริมแถบทองด้านนอก

สำหรับข้าราชการผู้ใดที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) มหาดเล็กหลวง

(๒) ตำรวจหลวงรักษาพระองค์

(๓) เจ้าพนักงานพระราชพิธี

(๔) พนักงานรถยนต์หลวง เรือยนต์หลวง

ให้แต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายตามจารีตประเพณีอันเคยมีมาในราชสำนัก

แต่กาลก่อนได้ในโอกาสที่สำนักพระราชวังมีคำสั่งให้แต่ง

การแต่งกายตามประเพณีดังกล่าว ให้ประดับแพรแถบหรือเครื่องราช

อิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานตามหมายกำหนดการ

ข้อ ๔ ข้าราชการนอกประจำการ ให้ใช้รูปแบบเหมือนข้าราชการประจำการ เว้นแต่
เครื่องหมายสังกัดให้ติดที่อกเสื้อเบื้องขวา

ข้อ ๕ ภายใต้บังคับ (๓) ของ ก. ของ ๒.๒ ในข้อ ๒ ข้าราชการวิสามัญและ

ข้าราชการประเภทอื่น ซึ่งไม่ได้กำหนดตำแหน่งออกเป็นระดับตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ

ข้าราชการพลเรือน ให้ใช้รูปแบบตามกฎหมายนี้ แต่ข้าราชการคนใดควรแต่งระดับใด ให้เป็นไปตาม
ระเบียบซึ่งสำนักนายกรัฐมนตรีเทียบไว้

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกบัญชีอักษรย่อชื่อจังหวัดท้ายกฎสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ ๖๓

(พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช
๒๔๗๘ และให้ใช้บัญชีอักษรย่อชื่อจังหวัดท้ายกฎสำนักนายกรัฐมนตรีนี้แทน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๓

พลเอก ป. ทิณสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

[ดูข้อมูลจากภาพกฎหมาย]

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎสำนัก

นายก

สำนักงานรัฐมนตรี ฉบับที่ ๗๐ (พ.ศ. ๒๕๒๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ได้ยกเลิกการใช้เครื่องหมายตำแหน่งติดบนอินทราหนูในเวลาแต่งเครื่องแบบปฏิบัติราชการ แต่ในขณะเดียวกันมีหน่วยงานของส่วนราชการบางแห่งยังจำเป็นต้องใช้เครื่องหมายตำแหน่งติดบนอินทราหนูสำหรับการแต่งเครื่องแบบอยู่อีก จึงทำให้เครื่องแบบข้าราชการเกิดความไม่เหมาะสมขึ้นในบางกรณี สมควรแก้ไขเครื่องแบบข้าราชการเสียใหม่ให้เป็นระเบียบ โดยให้ข้าราชการที่แต่งเครื่องแบบปฏิบัติราชการใช้เครื่องหมายตำแหน่งติดบนอินทราหนูได้เมื่อใช้แต่งกับเสื้อสีทึบคอปับ อนึ่ง โดยเหตุที่เครื่องแบบปฏิบัติราชการสีทึบคอบะเป็นชุดที่มีไว้เพื่อให้แต่งตามความเหมาะสมในโอกาสอันสมควร มิใช่สำหรับใช้ในโอกาสไปงานพิธี จึงไม่กำหนดให้ใช้เครื่องหมายตำแหน่งติดบนอินทราหนู และพร้อมกันนั้นได้ตัดอินทราหนูที่เสื้อสีทึบคอบะปล่อยเอวของข้าราชการหญิงออกไปด้วยเพื่อให้สอดคล้องกันกับเสื้อสีทึบคอบะของข้าราชการชาย

นอกจากนี้ได้กำหนดเครื่องหมายแสดงสังกัดของกระทรวงวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีและ

การพลังงาน กับเครื่องหมายแสดงสังกัดของราชบัณฑิตยสถานขึ้นใหม่ และโดยที่เครื่องแบบ

สำหรับ

เจ้าพนักงานบางตำแหน่งในกรมสรรพสามิตได้มีการกำหนดเครื่องหมายสังกัด อักษรย่อชื่อ

จังหวัดไว้

สำหรับเจ้าพนักงานสรรพสามิตใช้ประดับกับการแต่งเครื่องแบบ แต่ปรากฏว่าจังหวัดพระนครธน

บุรี

ได้เปลี่ยนเป็นกรุงเทพมหานคร และได้มีการจัดตั้งจังหวัดเพิ่มขึ้นอีก คือจังหวัดพะเยาและจังหวัด

ยโสธร สมควรแก้ไขเครื่องหมายสังกัด อักษรย่อชื่อจังหวัดสำหรับจังหวัดที่มีการเปลี่ยนชื่อและ

จังหวัดที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้ถูกต้องกับสภาพความเป็นจริงด้วย จึงจำเป็นต้องออกกฎสำนักนายกรัฐมนตรีนี้

มนตรีนี้

[รก.๒๕๒๓/๘๖/๒พ/๑ มิถุนายน ๒๕๒๓]